

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt V. Confirmatus Mantuani animus ad legationem prosequendam, hortatu etiam Caesaris accedente. Huius purgatio apud Legatos de rerum à se propositarum libello ad ipsos misso, quorum arbitrio rem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

Confirmatus Mantuani animus ad legationem prosequendam, hortatu etiam Cæsaris accedente. Huius purgatio apud Legatos de rerum à se propositarum libello ad ipsos misso, quorum arbitrio rem committit.

I Nter externas turbas aliquam penitus tranquillitatem accepit Synodus: Mantuanus enim discedendi animum facile deposuit. Ad eum rediit Arriabenus^a, litterasque Borromæi, fidem sibi concilians attulit, de iis quæ Pontifex secum & cum Gonzaga Cardinali statuerat: sed coram^b data fuerat Arriabeno petitiæ veniæ repulsa verbis tam disertis ac certis, vt omnis hero spes adimeretur eius impetrandæ. Quod Simonettæ significatum est, adiectumque, id opportunum illi pio operi habitum esse: simul etiam iniunctum, vt erga Mantuanum vteretur non modò perquam suavi & mansuetâ agendi ratione, sed confidenti etiam, supra quàm deberet: nam aiebat, certum esse Pontifici, pari ratione à Mantuani comitate illi responsum iri. Idcirco quidquid posset, ipsi abundè gratificaretur, cum eo cuncta negotia communicaret; frequenter eius mensâ ab eo inuitatus accumberet; & vbi ex Episcopis quispiam ad se accederet ad aliquid eius operâ à Pontifice impetrandum, illum cohortaretur, vt is simul à primo collega eam commendationem posceret, adeoque Mantuanus se magni fieri cognosceret ab Episcopis in ipsorum precibus, & à Pontifice postea in concessione. Et sanè in scriptis penitioribus Aulæ Romanæ animaduerto id temporis in Pio studiosam quamdam rationem exhibendi peculiaris honoris Mantuano: ita vt cum pridie quàm Arriabenus discederet, Româ proficisceretur Lancianensis Archiepiscopus^c, ei Pontifex dederit epistolam suâ manu conscriptam ad Mantuanum, quâ Synodum illi plurimum commendauit tamquam duci & capiti collegarum, eique non vsitatum Pontifici erga Cardinales titulum apposuerit, *Illustrissima vestra persona*. Paulò post honorificam Pontificis repulsam accesserunt ad eundem honorandum, & in opere confirmandum, officia supremi Principis^d. Cæsar post accessum Pragensis Archiepiscopi, notitiamque ab eo acceptam, scripsit ad Mantuanum, eumque cohortatus ac precatus est, ne pium illud opus desereret, sicuti sparsus rumor ferebat, cui operi ipsius auctoritas, & plurimæ dotes, magno erant & decori &

1562. adiuvento; adeoque rem sibi gratissimam eum præstiturum, si priuatis quibusuis incommodis ac rationibus suis posthabitis, illud prosequeretur: simul ipsi significabat, adhibitas à se litteras efficaciter super ea re apud Pontificem. Nec satis fuisse Ferdinando hæc calami officia, sed linguæ stimulos addidit tum suæ apud Nuntium Delphinum, tum suorum Oratorum apud Mantuanum. Itaque illi ob existimationis ac beneuolentiæ publicæ celsitatem, infimulationes in laudes, & aculei aduersæ famæ in gloriam abiere. Etenim nemo tunc erat homo sapiens & cordatus, qui de illo per eos animi sensus non loqueretur ac scriberet, perinde ac si illius magni fideris discessu Synodus obscuranda esset, & Ecclesia periculofam eclipsim passura.

• Acta Pa-
leotti, litteræ
Oratoris
Florentini,
Episcopi
Mutinensis,
narratio Mu-
sori, & litem
ræ Iadrensis
Archiepisco-
pi.
f. 29. Iunij
1562.

Cæsar in reditu Pragensis Archiepiscopi breuibus litteris Osio 2 respondit, & ad Legatos longissimas scripsit: in vtrisque de libello rerum à se propositarum agebat, quarum incommoda Osio illi significarat, pro singulari cum eo contracta amicitia, cum ibi Nuntij munere fungebatur. Eiusmodi litterarum summa duo rerum capita complectebatur: in altero, rationem, reddebat cur libellum ab Oratoribus exhiberi iusserit; in altero, in Præsidium arbitrato hoc negotium reponebat.

De priori dicebat: Cum audiisset singulari voluptate, eos iam parato esse animo ad disciplinam legibus reparandam; se pariter voluisse suam ad id operam conferre, propositis Concilio iis rebus, quæ viles censebantur non modò ad retinendas suis in ditioribus reliquias religionis, sed etiam ad recuperanda magna ex parte quæ fuerant deperdita. Demandatum à se fuisse viris Catholicis, piis ac prudentibus, vt ea de re cogitarent; à quibus postea illa rerum capita acceperat, quæ suis Oratoribus miserat. Relatum sibi fuisse coràm à Pragensi, Legatos, iis de more visis antequam conuentui exhiberentur, quatuor obiecisse Oratoribus:

Par non esse, vt ea Principibus libertas daretur, proponendi Con- 4 cilio quæcumque vellent.

Ad Episcopos minimè pertinere ipsorum Caput reformare, hoc est Pontificem, pro eo ac ibi suadebatur.

Præuidentes Legatos repulsam plurimorum ex illis articulis, noluisse in ipsis exponere periculo Cæsaris auctoritatem, ne parum honorificè haberetur.

Si tamen adhuc vellent Oratores per seipsos ea proponere, id futuram fuisse efficacissimam causam ad Synodum dissoluendam, potissimè coactam in emolumentum ditionum Cæsaris. Et hæc postrema

strema ratio, quippe ad permouendum Cæsarem præualida, fuerat
illi etiam impressa Osij testimonio in præuiis ipsius litteris. 1562

5 Ad primum respondebat: Si Regi Catholico licuerat Continuationis declarationem proponere, & Regi Christianissimo tot alia capita: quin si in publica securitatis fide, Protestantibus oblata, inuitabantur ipsi ad Concilium, & ad res ibi proponendas, à se quidem non intelligi, quo pacto sibi, primo Ecclesiæ filio, & Aduocato, id negaretur. Vim non habere id quod obiectabatur, per huiusmodi libertatem opus in immensum abiturum. Vtinam tam multi Principes in id conspirarent, vt ab iis quæ ipsi proponerent, hæc diuturnitas timenda esset. Neque suspicandum, se per speciem ea Synodo proponentis, velle sibi auctoritatem illam moderantis arripere, cum liqueret, ea fuisse tanto temporis spatio à se vnice propolita.

Ad secundum: Fuisse hæctenus à se auditum, velle Pontificem, vt causa nobiliores in Concilio agerentur, ibique in Capite ac membris Ecclesia reformaretur. Verum vbi aliquis ex articulis propolitis haud videretur ad Synodum pertinere, non esse se tam duræ ceruicis, vt illius amotioni reluctaretur.

De tertio: Tantum sibi non arrogare, vt Patribus leges præscriberet de rebus Ecclesiasticis; cum sibi sufficeret suo muneri satisfacere, quod erat, vt eos non regeret, sed moneret. Obsequentem se filium Ecclesiæ profiteri, adeoque repulsas pro contumeliis haud accepturum.

6 In quarto: Æquè inopinatum & amarum sibi accidisse, quod tam leui de causa Concilij dissolutio timeretur: ad eam vsque horam sibi persuasisse, & in præsentia persuadere, illic loquendi libertatem vniciquæ concedendam esse. Proinde qui ægrè ferret ea quæ proponebantur audire, ostendisset fortasse aures parum amicas veritatis, cuius est odium parere. Se quidem cupere distinctius cognoscere, quid in iis quæ à se proponebantur posset Patrum animos tam grauiter lædere. Nam in eo quod spectabat ad Pontificem, numquam sibi fuisse in animo ipsum accusare aut perstringere; quin tanti à se æstimari eius integritatem, pietatem, probitatem, ac studium in Rempubliam Christianam, vt dicere frequenter ac publice solitus esset, visum non fuisse iamdiu Pontificem meliorem, studiosioremque quietis communis, præter alia singularis beneuolentiæ argumenta à Pontifice sibi exhibita; vt proinde ingratum supra cunctos mortales animum ipse gessisset, si aduersus omne fas quidquam labis illi tentasset aspergere. Adumbrari quidem in eo libello

1562. libello aliquas Aulæ Romanæ correctiones; sed suam mentem esse, æquè ac Legatorum, vt id Pontifex per seipsum præstaret. Ceterum, quòd Clerus, præsertim in Germania, emendationis egeret, dubium esse non posse: & in eo à se inæqualitatem non peti, satis contento vt eadem operâ laici reformarentur. Fuisse pariter ibi postulatum, vt leges aliquot Ecclesiasticæ relaxarentur propter quamdam Prouinciarum infirmitatem: quod mirum haud videri debebat iis, qui alias in religione firmiores incolebant, adeoque hoc peculiari leuamine haud indigentes. Audiri à se, nonnullis duplicuisse, quòd aliqua ibi proponerentur iisdem verbis quibus utebantur hæretici. Nihil sibi ea de re compertum esse, vtpote hæreticorum voluminum haud perito: sed vt cumque ea forent, vbi res haberentur pro malis, reiicerentur; vbi pro bonis, laticem, non fontem esse considerandum.

Ad aliud præcipuum caput progressus, declarabat, id totum à se significari ad se purgandum, non ad disceptandum cum ipsis, quos agnoscebat tamquam præstantissimos Ecclesiæ Cardinales, quorum prudentiæ plurimum tribuebat, & quorum sincera ac singularis erga se beneuolentia ad eò sibi perspecta erat, vt nonnisi optima paternaque consilia ex ea sibi essent expectanda. Si, lectis eius rationibus, opportunum ipsi putarent scriptum illud proponere, eos rogare vt id facerent: sin aliter, ac præsertim si animaduernerent, imminere Concilij dissolutionem, auerteret Deus, ne ipse causam præberet tanto Ecclesiæ damno, pro qua paratus erat sanguinem fundere.

De propria Romanæ Aulæ correctione, quamuis ipsa magno esset momento correctioni communi, illius tamen se non admodum esse sollicitum; maximè quia cognouerat id quod antea ignorabat, in id per summam industriam incumbere Pontificem, adeoque se nihil vereri, in eo negotio, iuxta ac in reliquis omnibus, ab illo expletum iri partes vniuersas vigilantissimi accuratissimi que Pastoris. Vnde augurari se prosperum illum successum, quem complures illius decessores curauerant, nemo consecutus fuerat. At verò in aliis rebus, quæ ad communem emendationem spectarent, se ab ipsis petere, eosque per Deum obtestari, vt articulos istos confestim Synodo proponerent; si minùs omnes simul, quippe tam multos vt semel concoqui non possent, quod ipse inficiari nolebat, certè per partes, pro eo ac ipsi habere in animo significarant Oratoribus. Quemadmodum sibi pergratum fuerat, audiuisse iam ab illis incertum emendationis negotium, ita eos hortari, vt vellent in eo tamquam

quam duces non solum comitari reliquos, sed præcurrere, facemque præferre; studentes in primis ut libertate Synodus fruere-
 tur, nec offenderet in obstacula, ne postea retardati progressus culpa Pontifici adscriberetur, aduersus quam eius vota merebantur, quando ipse cum laude singularis pietatis in Concilio reposuerat graui-
 ssimarum rerum decisionem. 1562.

9 In hanc sententiam Cæsar ad Legatos scripsit, tum defensione vsus, tum explicatione; sed re ipsa, quantum per maiestatem licebat, retracto pede. Quare hæc epistola, quam paucis ante Sessionem diebus Legati acceperunt, ab ipsorum animis nubes vehementer dispulit; qui rationibus Cæsarum facile admissis, de præterito, quod per se solum æquè ac nihilum est habendum, Oratoribus ostenderunt, res quæ proponebantur à Ferdinando, sicut ea quæ à reliquis proposita erant, æstimationis merito superabant; ita pariter ad excitandam perturbationem easdem superare. Ipsum Cæsarem spectari tamquam causam præcipuam, mouentem simul, & cuius gratiâ opus illud inceptum fuerat: idcirco non posse eius sensa non afferre Concilio magnam sollicitudinem, ubi aduersari viderentur iis, quæ Patres in rem Ecclesiæ censuissent. Quamquam compluribus daretur proponendi libertas; ea tamen, quæ ab illis proponebantur, non allatura fuisse tantum moræ ex peculiari debito ad ipsa expendenda, multoque minus tantum anxietatis ex peculiari reuerentia ad ea non improbanda. Verumtamen polliciti sunt, se haud desituros conuentui ea proponere quæ Cæsar sentiret, pro eo ac spectatâ eorum qualitate ac multitudine opportuna putassent. Atque ita illud repulsæ genus dederunt, quod nec læsâ reuerentiâ, nec sublatâ spe, sed executione vitatâ, duris feruidisque Principum postulatis est maxime accommodatum.

CAPVT VI.

Mandata Legatis tradita, ut in Synodo progredierentur. Dogmata Fidei de sumptione Eucharistiæ, à Patribus expensa.

1 **D**Vm à Cæsare stimulabantur Præsides ad festinandum & agendum, non minus etiam à Pontifice sollicitabantur, quamuis in primo loco, ad opus quod Cæsari supra modum displicuisset. Videbatur ^a Pontifici, per moram in progressu Concilij effici, ut incommoda sentirentur, nullo inde fructu decerpto: quapropter iniunxit Legatis, ut progredierentur. Et quoniam ingens fieret gradus, si cautum foret ne regredierentur, hac etiam de
 Pars III. D causa

^a In variis literis Pontificis & Borromæi ad Legatos, & ex allata epistola Legatorum ad Borromæum, 28. Iunij 1562.